

מצפים שהמרירות תהפך למתיקות

מה יהיה זה

השבת

ירל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין/ פתח תק"ו ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאונע שליט"א תלמידו של מרן פוסק הדרו בעל 'שבט הלוי' זצוק"ל

'זהערה ארוכה ומרפא לכל חולי עמך'

העלון מוקדש לרפואת כל חולי ישראל ובכללם לרפואתו השלמה של הה"ח משה יואל בן חזק מורחי שליט"א ולהחלתו המחוריה של הר"ג ר' יצחק בן חנה שליט"א

מתיקות הזיסים

מה כבר טמון בצנורית קטנה? (ב)

(המשך משבוע שעבר)

הרופא הוסיף להפסיק את רוחי באמרו, שסמקון זה מפרך כאחריו הקביב שבסמקני הקטרת, וראוי להריח אותו ולכון בהרחתו להודות לה' על הנשימות.

למעשה כבר בפורים הוא שוחח עמי אודות חשיבות הדב, שבכחו להציל מנגיף הקורונה, אבל קצת אחרי המצב הקשה שעברתי יזמה לי משמעות והרגשה גדולה בענין. אלא שלא יכלתי להריח את הקמרון, כי אפי היה מחקר לצנורות, לכן הוא הציץ שהוא 'ברך וירית, ויכון להודות לה' על נשימותי על דרך 'שומע כעונה', וכן עשינו.

שבוע שעבר ביום רביעי (י"ב אב תש"פ), הוציא אותי ממחלקת טפול נמרץ למחלקת פה ולסת - שבה מצבי כבר הרבה יותר טוב, שאני יכול לאכל מאכלים רכים ולא רק דרך הוונדה כמו לפני כן. וכן אני יכול לשתות מים בעצמי דרך כוס, ולא כמו לפני כן שהייתי צריך להזריק לי מים לפה במוק. קצת בקשתי מבני להעלות לי הכתב את כל הספרי שלפניכם, ויהי צרון צניורות פרסום נסי ה' אצא בביראות לחיים טובים ולשלום בתוך שאר חולי ישראל.

מי הידון ומימות כל הימים בפי...

המשיך המעשה בעמוד ד' להכיר גם בחסד הרק שנותן ה' בפינו ולהודות לו על כך. וענין הרק הוא שלא יצאו, שפסיו של כל אדם עלה דרך צניורות הרק - רק של מים מתוקים כמי הכנרת, ורק מילוח כמי ים המלח בעת שהוא נצרך לכה, ולעיתים עלה בפה רק כמי הידון.

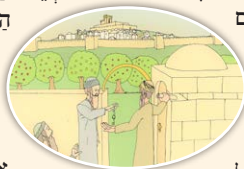
המשך המעשה בעמוד ד'

משיחותיו של מורינו ראש הישיבה שליט"א

ה' מסתתר במירונו!

ואבטליון, הלל נכנע ולא התקוטט עמו, כי הוא לא סבר שמעשי השומר הללו נובעים מצד הסטרא אחרא, אלא הכין שהדבר יצא מאת ה'. ובשפלותו עלה לארצה שבנג, שבו דאי כמעט ולא שמע משם כלל את דברי התורה, ובכל זאת ישב שם כדי להביט בפניהם ובשפתותיהם הקדושות של שמעיה ואבטליון הנעות מדברי תורה.

ובזה קים הלל בשמיעה ואבטליון כעין 'מצות ראה' בבית המקדש, שבה האדם בא לראות את פני ה' על ידי הקרבת הקרבן. כי הרי אי אפשר לראות את ה' בעצמו, כמו שכתוב 'כי לא ראני האדם וחי', אלא באים לבית המקדש כדי לראות את עיני הקרבן ואבריו - המזכירים לנו את עינינו ואת אבריו גופנו הבריאים, שגוה נחשב כאלו ראינו את עיני ה' בעצמו, כי אנו זוכרים שענינו וכל אברינו שזכים לה'.

תורת הרשב"י

ואיתא בזהר הקדוש (ח"ב דף לח): "מאן פני האדון ה"? דא רבי שמעון בר יוחאי, והינן שכיניו שרשב"י למד את שומעי לקחו להכיר בחסדי ה' שבאברהם, לכן על ידי רשב"י - הינו על ידי תורתו - גלו את פני האדון ה'. כמו שמצינו שנאמר בזהר הקדוש (תק"ו) דף קמ), "הלב הוא המזבח שבו דם הקרבנות". כלומר, שלמד את תלמידיו שבעת שקימו את מצות זריקת הדם על קרנות המזבח זכרו את חסד ה' שבלב - שממנו זורק דם לכל גופנו. וכן קימו 'ואהבת את ה' אליך בכל לבבך', ונחשב להם כאלו הקרינו את דם לבם לפני ה'.

ולכן נהגים מנהגי שמחה ביום ל"ג בעומר ולא אומרים בו תחנון, ויש שנהגו לעלות לציין הרשב"י שבמירונו ולשמח שם. והשמחה היא על דעת ה' המתגלות בדברי הרשב"י המגלה לנו את פני ה' הנסתרים מעינינו. והשנה,

"וספרת לך שבע שבתות שנים שבע שנים שבע פעמים". הנה, כידוע קביעת החדשים, השנים והמועדים נעשית על ידי חכמי ישראל, עד כדי שדרש רבי עקיבא (ר"ה כה), שאפלו אם קבעו חכמים את המועד שלא בזמנו, זמן המועד נקבע על פיהם.

ואיתא במדרש (ילקוט ב"א קצ"א): "מתכנסין מלאכי השרת אצל הקב"ה ואומרים לפניו: רבונו של עולם, אימתי ראש השנה? והוא אומר ולי אתם שואלים! אני ואתם נשאל לבית דין של משה! ... רבי קריספא בשם רבי יוחנן אמר: 'אלה מועדי ה', מכאן ואילך 'אשר תקראו אתם' - אם קריתם אתם - 'מועדי', ואם לאו אינם מועדי'. הינו שבבית דין של משה מחליטים מתי יחולו המועדות על ידי קדוש החדש.

ואמרו חז"ל (ר"ה כא), שעל חדשי ניסן ותשרי מחליטין עדי החדש את השבת, משום שעל ידם קובעים את המועדים, ובזמן בית המקדש היו מחליטים שבת על כל החדשים, מפני תקנת הקרבן. והדבר פלא, היאך תתחלל השבת מפני המועד, הרי קדשת השבת חמורה יותר מקדשת המועדים?

ולהבין הענין עלינו להתבונן בדברי הגמרא (פסחים טו), שאומרת שנתעלמה מבני בתירא ההלכה, האם קרבן פסח דוחה את השבת, עד שהלל הגון גלה להם שהפסח דוחה את השבת. והסבה שדונקא הלל זכה לזכר הלכה זו, יש לכאור, משום שהלל היה האדם שכלו חסד - הינו שהכיר בכל יום בחסדי ה', כמו שאמרו חז"ל (ביצה טו) שמדתו הייתה לומר "ברוך ה' יום יום". וכן עסק בגמילות חסדים עם הבריות, כמו שמצינו שחדש את הענין של "מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך".

מי מגרש אותה מבית המדרש? ומקספה, שבשעה ששומר בית המדרש לא הכניסו לשמע דברי תורה מפי שמעיה

עקב ה'קורונה', כלם קימו את מדינת ל"ג בעומר ביחידות בתוך ביתם בהדלקת נר בלבד, שמדבר זה שנעשה מן השמים, אנו למדים שה' שומע את קולנו גם כשאנו בודדים ולא רק בריבים. וכמו שמצינו בדרך מלכנו שעבד את ה' בהיותו במערה ובכריות, וכך גדל ונעשה רגל רביעי במרננה. וכמו כן מצינו גם אצל רש"י בעצמו, שכאשר היתה 'עת סננה' הסתגר שנים רבות במערה בכריות, ושם התפלל ועבד את ה' וגדל לאילנה רבבא.

ענותו של ה' 55

כיוצא בזה, גם הלל הזקן עשה מסירות נפש כדי להביט בפניהם של שמעיה ואבטליון ובשפותותיהם הנעות, כדי להזכר על ידי זה בתורת חסד שעל שפתותיהם – שהיו מלמדים מהתורה להפיר בחסדי ה' שעלינו ולהתנהג במדת החסד עם הבריות.

ובנוסף לכה, מצינו בהלל הזקן שהיה נכנס לבית המקדש בפחד ויראה, וכשהיה עולה

במעלה הר הבית בזמן הרגל היה אומר: "אם אני כאן הכל כאן, ואם אני כאן מי כאן" (ספ"ג נג).

ויש לפרש זאת, דהנה בדרך כלל כשאדם עורך שמחה משפחתית ורואה שישינם מזמנים שלא הגיעו, מיד עולה קפדא בלבו עליהם על שלא הגיעו לשמחתו.

אבל הלל, על אף שהיה נשיא והעם אמורים בעליהם לרגל להקביל גם את פני רבם – הלל הזקן, ולכאורה היה ראוי לו מתקף נשיאותו לראג שהעם לא יזלו בכבודו, שהרי היחידות עומדת על כבודם של החכמים, אך בכל זאת הלל שהיה ענוותן גדול, אמר: אם אני כאן, מסתמא כלם כאן. ולא בדק מי נמצא ומי לא, כי הוא לא הקפיד כלל על כבודו.

והוסף והסביר את עצמו באמרו: "אם אני כאן מי כאן", כלומר כיון שאני מתבונן בקך שלפעמים מפני אנכי גם אני לא יכול לבוא לכאן, לכן אני מביין את אותם שאינם

כאן, שבנדאי אין זה אלא מספד מצדקת שארעה להם.

הגרים מכבדים בעיניהם?

והלל הזקן למד תורה מפי שמעיה ואבטליון אף על פי שהיו גרי צדק, ולא כאותם שמזלזלים בגרים כדגמתו אותו כהן גדול צדוקי שזלזל בשמעיה ואבטליון ולעג עליהם, באמרו להם: "לשוב בני עממים לבתיכם" (יומא עא), אלא העריך את הגרים.

ובשעה שהעמידו בני בתירא את הלל לנשיא עליהם, החל הלל לקנטרן בדברים על דבר זה – שהתעצלו לשמש את שמעיה ואבטליון (ספ"ח טז). ועקר טענתו עליהם היתה על כך שהעמידו אותו לנשיא עליהם, כי לא רצה את השררה הזאת שאינה תענוג אלא עבדות גדולה, לכן אמר להם, מה גרם לכם לעשות אותי נשיא ולצער אותי בזה? זה שהתעצלתם לשמש את שמעיה ואבטליון, שלכן טעות זו גררה לכם טעות נוספת – לצער אותי ולתת לי את העבדות הזאת.

מתיקות חסד ה' שבכל שבת וזוג

ממנות המסגלת לבוא על האדם בכל עת חליה; וסכות מזכיר לנו את חסד הבית שה' נותן לנו לגור בו בכל השנה. לכן, קביעת ההדשים שעל ידם נקבעים המועדים דווקא את השבת, כי גבואו המועדים המזכירים את חסד ה' וידחו את השבת שהוא יום המיעד להתבונן בו בחסד ה'.

וקדוש החדש בעצמו מזכיר את חסד מרוצת הדמים שבגוף האדם המתחדש בכל חדש, שעל חסד זה אומרים את ההלל בכל ראש חדש "מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה", לכן גם הוא דווקא את השבת שכלו יום זכירת חסדי ה'.

ועל דרך זה יבאר גם, מדוע מחללים את השבת להעיר על קדוש החדש כדי לקבע את המועדים. דהנה, מטרת המועדים היא להזכיר לנו את חסדי ה': בפסח אנו זוכרים את חסד יציאת מצרים, והמצוות מזכירות לנו את חסד הלחם הערב שה' נותן לנו לאכילה ולשבוע בכל השנה; בשבועות אנו זוכרים את חסד 'אגרת המלך' – התורה הקדושה שנתנה לנו במתנה, וכן בו אנו זוכרים את חסד תחית המתים שעשה לנו ה' למול הר סיני בשעה שפרחה נשמתנו על ידי ריחות הבשמים שנתן לנו להריח – שמזה אנו נזכרים בחסד הנשימות שה' נותן לנו בכל עת ומצילנו

עתה יובן מדוע דווקא הלל זכה לגלות שוב את ההלכה שקרבן פסח דווקא את השבת – שכיין שהוא הלך בדרך של חסד וגלה תמיד את חסדי ה', דווקא לו נאה לגלות הלכה זו. שמקורה הוא בזה – שכיין שתכלית יום השבת היא שמתוך בטול המלאכות והטרחחות נתישב בדעתנו להתבונן בחסדי ה' שעשה עמנו בששת ימי בראשית, ובחסדיו שעשה עמנו בכל ימות השבוע, לכן ראוי קרבן פסח לדחות את השבת, מחמת שאף הוא בא להזכיר את הנסים שעשה לנו ה' במצרים. וזריקת דמו, מזכיר לנו מה שה' הציל את דמנו שלא ישפך במצרים.

מתיקות תורת התכלית

בעולמו אלא יראת שמים בלבד, שנאמר 'הן יראת ה' היא חכמה', 'הן' בלשון לועזי הוא אהד (ויאן). כלומר, שיש חכמה אחת בלבד והיא החכמה הגדולה ביותר – 'ליראה את ה' אלוקיך' שהיא מטרת למוד התורה, ובלמוד התורה גרידא בלי לבוא על ידו ליראה את ה', אין בו ערך. "ללכת בכל דרכיו", לומר לבני ביתו ולחבריו, ובמקום להתנחם על כל דבר הוא מקבל את דעת חברו, כי יודע שהעקר הוא להאיר פנים ולומר לכלם.

קפדה או ותור

ומצינו שאמרו חז"ל (שבת לז), "לעולם יהא אדם ענוותן כהלל ואל יהא קפדן כשמאי". ולכאורה, וכי דרכו של שמאי שהיה מקפיד לשם שמים, היתה טעות חלילה?

מלא כסף והנאה אין
משל לעשיר גדול שחי בצמצום גדול ולא נהנה כלל מכספו, שכל הרוואה אותו מרחם עליו ואומר, עדיף היה לו שלא היה טורח להשיג כסף, כי בלאו הכי אינו נהנה ממנו. כך התורה נמשלה לכסף ולמטמונים, כמו שכתוב "אם תבקשנה כסף וכמטמונים תחפשנה". ואדם שיש לו תורה ואינו בא ממנה להכיר את ה' וליראה ממנו, הוא דומה לאותו עשיר, כי אינו מנצל את תורתו לתכלית הנכונה – להתקרב אל ה'.

כמו שממשיך שלמה חקמנו ואומר, "אם תבקשנה כסף... אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא", הרי מפרש בדבריו, שמטרת הלמוד היא לרכש יראת ה' ודעת אלקים. ואותו רבי אלעזר אומר (שם): "אין לו לקב"ה

הגמרא (שבת לא) מספרת, שרבי סימון ורבי אלעזר היו יושבים ורבי יעקב בר אהא עבר לפניהם. אמר רבי אלעזר לרבי סימון, נקום מפניו לכבוד משום שהוא ירא חטא, אמר לו רבי סימון, נקום מפניו משום שהוא גדול בתורה, השיבו רבי אלעזר, אני שבחתי אותו על כך שהוא ירא חטא ואתה משבחו בכך שהוא גדול בתורה?!

ולכאורה, וכי רבי אלעזר אחז שגדלת האדם בתורה אינו שבח חלילה? אלא שכונתו היתה, שיראת ה' היא העקר והיא שבח גדול יותר מגדלה בתורה, משום שמי שהוא ירא ה' כלול בזה גם השבח של למדן, משום בכלל מאתים מנה, כי מטרת עסק התורה היא לבוא ליראת ה' וכמו שאמרו חז"ל (שם), שהלמוד דומה לשער לדירה, והיראת שמים דומה לדירה עצמה – שהדירה היא העקר.

מתיקות שיחי

תפילות

רבנו של עולם, ובנו לעסק בתורתך הקדושה לשמך. באופן שגורש מלמדנו את מדת הענינה שהיא שרש המדות הטובות. ונלך בדרךכי של הלל הענינו, לתור ולא לכעס לעולם על בני ביתנו או על אף אדם.

יהי רצון מלפניך, שמיים אלו שבהם הבאת לעולם את נגיף הקורונה, שבסבתו הכרחנו להסתגר כל אחד בביתו, יביאו לנו תועלת עצומה לחיות כל אחד את עצמו, ולחיות כרצונך באמת בלי לחשש בכל עת 'מה יאמרו הבריות', ולא נעשה את מעשינו כדי למצא חן בעיני הבריות, אלא כדי למצא חן בעיניך בלבד.

וכאשר נטעה חלילה בטעות כל שהיא, נהר שלא לטען שבלם טועים כמותנו, וכל שכן שלא נטעה אחרים בטעות שלנו, אלא נודה בטעיותינו ונתקנם ללא עצלות, אמן.

את דבריהם בלי וכוהים, יזכה לקנות את מדת הענינה והשפלות.

לכן, ראוי לכל אדם ללמד בביתו יחד עם בני ביתו וילדיו ספרי מוסר העוסקים בחובות הלכות, שהיא החכמה הגדולה והיחידה - חכמת יראת ה'. ואמנם הגמרא אומרת (שבת טו.) "כל דין שדין דין אמת לאמתו, מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף לקב"ה במעשה בראשית", אבל כבר אמרו חז"ל (סנהדרין ה.) "יפה כח פשרה מכח הדין" - שאף על פי שעל ידי הפשרה אחד מבגלי הדין מפסיד, ולכאורה לא נעשה כאן 'דין אמת לאמתו', בכל זאת הפשרה עדיפה מהדין, כי כדאי הוא השלום והותור להפסיד עליו ממון. וכשמותר לחברו, הוא בונה בזה את בית המקדשנו שנתרח בגלל שהעמידו דבריהם על דין תורה ולא עשו לפנים משורת הדין (ב"מ לז).

נזיקין או אבות?

נמצא, שאמנם העוסק בדיני נזיקין ועושה משפט בין בני אדם הוא נעשה בזה שותף לקב"ה במעשה בראשית, בכל זאת עדיף לעסק במדות טובות של תורה שהיא בונה בפעל את בית המקדש, שהוא מטרת בריאת העולם - לעבד את ה' בעבודת הקרבנות

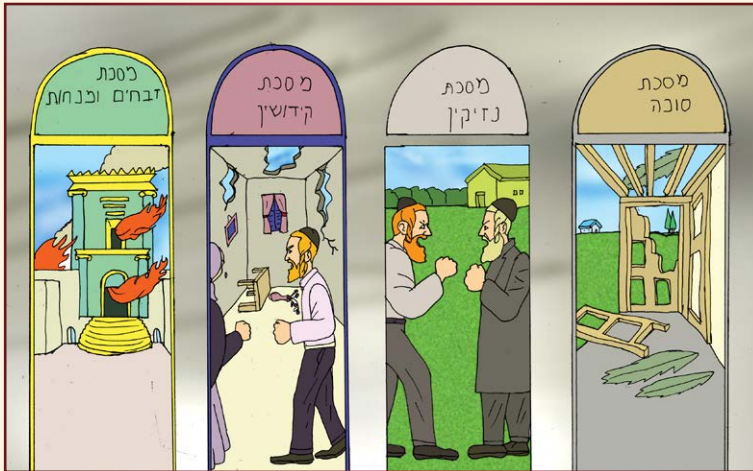
אלא שמשמאי אנו למדים להתעקש על עקרונות היהדות, אבל חז"ל מלמדים אותנו שברוך כלל צריך להתנהג כמדתו של הלל ולתור בכל מקום שאפשר לותר.

וכיוצא בזה אמרו חז"ל (ברכות ח.), "אין לו לקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד". משום שמטרת ההלכה היא להביא את האדם ליראת ה', כמו שאמרו חז"ל, "אל תקרי הליכות אלא הליכות". נמצא, שההליכות וההליכות של יראת שמים ומדות טובות, אחד הם, אם כן גם ד' אמות של הלכה פרושים ד' אמות של יראת שמים שהם החכמה היחידה, כנ"ל.

תורת הענינה

וכשאדם לומד תורה מתוך יראת שמים, הוא מגלה את דרכו של אברהם אבינו שאמר "ואנכי עפר ואפר", ומתמלא גם הוא בענינה, כי זוכר שהיה יכול כבר פעמים רבות להפטר מהעולם חלילה ולחיות עפר ואפר. ואם כן, אין לו מה להפגע משום דבר שעשו או שאמרו לו, וכשפגעו בו רגיש בעצמו כאלו ורקו אבן על העפר, וכשם שהעפר לא נפגע ולא מרגיש צער מכה, כך גם הוא לא יפגע ולא יצטער מכה. וכשירגיש הרגשות כאלו ויתנהג בשפלות עם כל אדם ויקבל

השער הנאיר והחרבן האפל שמאחריו

בציור שלפנינו. אנו רואים היאך יכול להראות עסק התורה של אדם שלומד שלא על מנת לקיים, ולקיימים אף על מנת לקנטר...

הוא לומד מסכת סקה, אבל סקתו נחשבת כחרבה, כי אינו זוכר בה את ה' ואת חסדיו. שנותן לנו בכל ימות השנה דירה נוחה המגינה עלינו מגשם. קר וחם.

הוא לומד מסכת קדושין. אבל בביתו הוא כועס על בני ביתו מכה וממצער אותם, ובכך מחריב את ביתו. הוא למד היטב את מסכת נזיקין העוסקת בחובות ההזירות מלהזיק לחב. ולמעשה הוא מתקוטט עם השכן על כך שביטו מסתיר לו את אור השמש...

את חסד ה' שבדימינו. בשרנו, וגאברי גופנו אבל בציור שבחזרת הגליון. נפר היאך דוד מלכנו עוסק בתורה בשיחה ובזמרה מתוך התבוננות בחסדי ה', ובא מלמודו לאהבת ה' ולרכישת מדות טובות.

הוא למד את מסכתות ונחים מנחות. אבל בית המקדש חרב בלב. כי אינו משתוקק לבנות בית המקדש. מפני שאינו רואה חשיבות בעבודת הקרבנות. מחמת שאינו מתבונן בלמודו בתכלית עבודת הקרבנות - להבין שהעסק בדם ובאברי הקרבנות. בא להזכיר לנו

איזו חכמה גדולה מחכמת התורה? מי הוא העשיר שלא נהנה מפסו?

מה גדול יותר מלהיות שותף לקב"ה במעשה בראשית? ובאיזו תורה ממלץ לעסק עם בני הבית?

תשובות לשאלות וליתר באור הציור, עין במאמר: 'מתיקות תורת התכלית'

את יראת השמים, שהוא השבח העקרי פנ"ל, קנו אבותינו בדורות עברו מ'בית אבא', שהיו יושבים בביתם והאבא היה מלמד את הבן דברים המביאים יראת שמים, וכך היו גדלים ביראת ה' אמתית.

אבל כיום שכל חנוך הבנים הוא מחוץ לבית, לצערנו, על פי רוב כל מה שעוסקים בתורה לא בא ללכלל קיום, ואדם יכול להיות מלא בתורה, אבל הוא רחוק ממדת 'דחיל חטאין'.

וכמו כן בכנות ישראל, ישנם שמשקיעים ללמדן הרבה תורה וחקמות, במקום להשקיע בעקר ולחנך לתמימות בדרך ה' ולצניעות, ומשתלשל מ'מך שהן טועות אחר ה'הכל האקנה' המגיעה מהגוים, שכל כוונתם לכבות את קדשת ישראל.

והטעיות אחר ההכל הזה, נובעות מ'מך שאדם לא חי את עצמו אלא את הסביבה, וכל אחד מתאמץ להשיג מ'לבושים לפי מה שהוא רואה שאחרים לובשים. ויש גם באנשים שמתאמצים להשיג מ'לבושים מסוימים, במטרה להתכבד על ידם בלבד.

ה' רוצה שנוי

וברור שהקב"ה מאד לא מרצה מהדרך הזאת, ורצונו שנגער אותה מנפשנו לגמרי. לכן הוא הביא את ה'קורונה' שמכניסה את כלם לתוך

הבית ומבטלת דעות פסולות של 'מה יאמרו ה'גריית', ונותנת לנו את ההודמנות לרכש לתמיד דעות אמתיות - להיות את עצמנו ולעשות מה שבאמת אנו צריכים לעשות. אם כן, עלינו להשכיל ולהתפלל שנוכח להפיק מימים אלו את המעלות הגדולות שאפשר להפיק מהם.

ובפיוט 'אל מסתתר' נאמר, 'אל מסתתר בשפירר חביון', הקב"ה מסתתר מעיני הבני אדם - בפרט כיום בזמן נגיף ה'קורונה'. 'השכל הנעלם מכל רעיון' - הסבה שה' מסתתר היא מכיון ששכלו ורצונו נעלם מרעיונות הבני אדם, ואינם עושים את רצונו מתוך כוונה אמתית אלא לשם כבוד ומשום לחץ חברתי. 'עלת העלות מכתב בכתר עליון' - גם לפי הצד שהסניגים הרשעים יצרו את הקורונה, אבל ה' הוא עלת העלות, והקורונה שדומה בצורתה ל'כתר עליון' היא מאתו יתברך, ועלינו לבקש 'כתר יתנו לך ה' - שה' יקח את הקורונה ויציל אותנו ממנה.

תורה של בראשית

'בראשית תורתך הקדומה, רשומה חכמתך הסתומה' - בלמוד התורה הקדומה, כמו שלמדו רבי עקיבא והצדיקים הקדושים עם הכוונה האמתית, לבוא מהלמוד לאהבת ה' ולמדות טובות, שם רשומה וקיימת חכמת ה'

הגדולה. 'מאין תמצא והיא נעלמה' - איך נזכה גם אנו לכוזה ללמוד לשם שמים ולא לשם כבוד ונאוה, שעל ללמוד הראוי נאמר "ראשית חכמה יראת ה'", שהחכמה התורה מביאה אותנו ליראת ה', שהיא החכמה ה'ראשית' והעקרית, כנ"ל.

'רחובות הנחר נחלי אמונה' - כל הפחד שיש ברחובות מנגיף הקורונה, עלינו לדעת שהם 'נחלי אמונה' - שהפחדים באים רק מאתו יתברך, כדי להשיב אותנו ללמוד התורה באופן האמיתי.

'מים עמוקים ידלם איש תבונה', דהנה בלמוד התורה גרידא בלי יראת ה', יש שכל מועט מאד הנחשב לשער אחד בלבד, לעמת הבינה הגדולה שהיא הבנת שכל מתוך שכל על דאין חקר, שאפשר לקבל מלמוד תורה אמיתי עם העמקה במדות המסתרות בנפשנו.

ועל ללמוד תורה לשם שמים נאמר, 'תוצאותיה חמשים שערי בינה', שמלמוד נכון מגלים שכל ודעת גדולים ביותר. כי 'אמונים נוצר ה' - מי שעוסק בתורה מתוך נאמנות ואמונה שלמה בה, הקב"ה נוצר אותו ומפרנס אותו בדעת גדולה ביותר, עד שיוכל לחבר על כל מצוה בפני עצמה מסכתות שלמות, ואף על פי כן עדין לא יגיע ל'אפס קצהו' להבין את העמק שיש בכל מצוה.

מתיקות השו"ת

שאלה: מה הסבה שקובעים את החדש על פי הלכנה ולא על פי החמה?

תשובה: משום שהשמש מאירה בכל יום כרגיל ואין בה שום שנוי, ולעמת זאת הלכנה מתחדשת ומתמעטת בכל חודש, ומכך אנו למדים ממנה את מדת העונה והשפלות.

לכן המועדים נקבעים על ידה, מכיון שהחגים גם הם באים ללמדנו שפלות: פסח מזכיר לנו שהיינו עבדים שפלים לפרעה במצרים וה' הוציאנו משם, שבועות הוא זמן מתן תורה שבו עמדנו בתורה ובשפלות למול המלך ה', בסכות אנו יוצאים מהבית וגרים בשפלות בדירת עראי כשמעל ראשנו פסלת גרן ויבק.

לכן קביעת החדשים, שעל ידם נקבעים המועדים, היא רק על ידי הלכנה ולא על ידי החמה.

שאלה: מה הסבה בכך שאסור לברך בהבדלה על הנר ועל בשמים של עובדי כוכבים (ברכות נא)?

תשובה: משום שבהבדלה אנו מגלים את ההבדל שבין ישראל לעמים, ובפרט כפי שנוכר בימים אלו שה' הבדיל אותנו מכל העמים - שמתים מהם חללים רבים על ידי ה'קורונה', ואלו בארץ ישראל לפליאת כלם לא מתו מעם ישראל כמעט כלום.

ולכן אין לברך על הבשמים ועל הנר שלהם, כדי להורות שאין הרחת הבשמים שאנו מריחים - וההנאה לאור הנר שאנו נהנים - כהרחתם וכהנאתם, שהם משתמשים בבשמים ובאור הנר להכל וריק, ואנו באים מהרחת הריח הערב של הבשמים, להפיר בחסד הנשימות שה' נתן באפינו, ומאור הנר אנו באים להפיר בחסד ה' שנותן לנו את מאורות השמים ומאור בעינינו, וכן שמאיר את אש נשמתנו.

המשך מתיקות הניסים

הטובים שה' נתן לנו. ונדמה לאדם, שההתבוננות והעסק בדברים אלו הם דברים פשוטים שלא ראוי לחכם כמותו לעסוק בהם, אבל האמת היא שאלו הם הדברים העקרים שהקב"ה דרש ממנו, שנאמר: 'אולי יצאם מתוך התבוננות בהם. ועליהם נצטוונו: "ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", כלומר אהב את ה' על חסד ל'לבבך', 'נפשך', וכל אברך הבריא, שם 'מאור' ונקטו החשובים ביותר של האדם.

(טלפון לברורים: 054-8410640)

מאמר השבוע - תפילין של חיים
בכל יום כשאנו מניחים תפילין, עלינו לזכור לומר הרעיונות את חסד החבל שיש לנו אותנו ודבר בשבעת הירחים. וכו' התפילין שורות עלינו בסכנות העשמה, אינפוקיה ועאר מכשורי רפואה, אם כן עלינו לזכור על דום את החסד שאנו נצרכים לשכב בבתי חולים מרדמים עם מכשירי רפואה, ח"ו, אלא אנו ערים בריאות. וה' בחסדו נתן לנו גם את חמת השנית, שבסוכת הנור מתחדש ומטבל בריאות ויחיימים מרומים.

עפ"י: sefer@balom@gmail.com